

OVEREENKOMST TOT VASTSTELLING VAN
DE GRENZEN TUSSEN HET KONINKRIJK
BELGIE EN HET KONINKRIJK DER NEDER-
LANDEN, ONDERTEKEND TE MAASTRICHT
OP 8 AUGUSTUS 1843

Vertaling.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, het tractaat van den 10den April 1839 in overweging nemende, en alles willende regelen en vaststellen wat betrekking heeft tot de grensscheiding tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België, hebben, te dien einde, overeenkomstig artikel 6 van genoemd tractaat, commissarissen benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, de heeren:

Paulus Eustatius Reinier van Hooff, ridder der Militaire Willems-orde, 3de klasse, en der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder-grootkruis der St. Stanislaus-orde en van die van St. Anna, 2de klasse, van Rusland, gedecoreerd met het Bronzen Kruis, luitenant-generaal, Hoogstedszelfs adjudant in buitengewone dienst;

Willem Dominicus Aloys Kerens van Wolfrath, lid der ridderschap van het Hertogdom Limburg, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, oud lid der Staten-Generaal, lid der Staten van het Hertogdom Limburg, districts- en militie-commissaris te Maastricht;

Michael Tock, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur der orde van de Eikenkroon, ridder der orde van den Rooden Adelaar, 2de klasse, van Pruissen, opper-raad der belastingen in het Groot-Hertogdom Luxemburg, Hoogstedszelfs commissaris ter regeling der scheepvaart en van het scheepvaartregt op de Moezel;

Frans-Jozeph-Karel-Marie Wirz, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, opper-raad der publieke werken in het Groot-Hertogdom Luxemburg; en

Steven de Kruijff, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, hoofd-ingenieur van den Waterstaat.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen, de heeren:

André-Eduard Jolly, ridder der Leopolds-orde, gedecoreerd met het IJzeren Kruis, officier der Hertogelijke Huis-orde van Ernst van Saxon, ridder der Koninklijke orde van het Legioen van Eer, generaal-majoor, commandant der provincie Antwerpen;

Nicolaas Berger, president van de Rechtbank van eersten aanleg van Arlon, oud lid van de Kamer der Vertegenwoordigers;

Jan Baptiste Visquain, officier der Leopolds-orde, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en der Koninklijke orde van het Legioen van Eer, inspecteur der bruggen en wegen;

Karel-Emmanuel-Frans-Joseph Grandgagnage, ridder der Leopolds-orde, directeur der directe belastingen, douanen en accijnsen en van het kadaster in de provincie Luik; en

den burggraaf *Karel-Ghislain-Willem Vilain XIII*, officier der Leopolds-orde, gedecoreerd met het IJzeren Kruis, lid van de Kamer der Vertegenwoordigers.

Dewelke, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmagten te hebben uitgewisseld, en zich rigtende naar het aanvullende en het ophelderende tractaat van den 5den November 1842, omtrent de navolgende artikelen zijn overeengekomen:

Beschrijvend proces-verbaal, plannen en kaarten.

Artikel 1.

De grenslijn tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België strekt zich uit van Pruissen af tot aan de Noordzee.

Deze grenslijn, welke in drie afdeelingen verdeeld is, wordt op eene juiste en onveranderlijke wijze vastgesteld, bij een beschrijvend proces-verbaal, opgemaakt volgens de parcellaire plannen van het kadaster, vervaardigd op eene schaal van een twee duizend vijf honderdste en door middel van herkenningen op het terrein, door daartoe afgevaardigde commissarissen bewerkstelligd.

Nogtans zullen , bij uitzondering , kaarten op oene schaal van een tien-duizendste , volloende geoordeeld worden , om de grenslijn welke door de Maas en de Schelde gevormd wordt , aan te wijzen.

Hetzelfde geldt voor hetgeen de gemeenten van Baarle-Nassau (Nederlanden) en Baarle-Hertog (Belgie) betreft , te wier opzigte het statu-quo behouden wordt , naar aanleiding van artikel 14 van het tractaat van 5 November 1842.

Een speciaal plan , in vier bladen , al de perceelen van deze twee gemeenten bevattende , is opgemaakt op eene schaal van een tien-duizendste , en bij dit plan zijn twee losse bladen gevoegd , op eene schaal van een twee duizend vijf honderdste , de perceelen van genoemde gemeenten voorstellende , welke op eene kleinere schaal niet duidelijk zouden worden aangewezen.

Artikel 2.

De topographische kaarten , op eene schaal van een tien-duizendste , bestemd om de grenslijn in derzelver geheel en in betrekking tot de aangrenzende localiteiten te doen kennen , worden bij afdeelingen opgemaakt , te weten :

Van de zijde der Nederlanden , door middel van kadastrale plannen , aanwijzende tabellen en herkenningen op het terrein , voor zoo verre deze noodig waren tot het bepalen der grenslijn.

Van de zijde van Belgie , door middel van cadastrale plannen en van herkenningen op het terrein , de geheele uitgestrektheid van het Belgische gedeelte omvattende.

In deze kaarten is de geheele uitgestrektheid der grenslijn begrepen , op eene middelbare lijn van twee duizend vier honderd ellen (mètres).

Artikel 3.

Het beschrijvend proces-verbaal , de parcellaire plannen en de topographische kaarten op eene schaal van een tien-duizendste , door de commissarissen vastgesteld en geteekend , zullen bij de tegenwoordige overeenkomst gevoegd blijven , en dezelve kracht en waarde hebben , als of dezelve daarin in hun geheel waren opgenomen.

I. AFDEELING.

Grenzen van Pruissen af tot aan de Maas.

Grens, gevormd door den loop dezer rivier, alsmede door het rayon van Maastricht.

Artikel 4.

Beschrijving der grens.

§ 1. De grenslijn tusschen de Nederlanden en België begint bij het aanrakingspunt der gemeenten Vaals (Nederlanden), Gemmenich (België), Laurensberg (Pruissen) en Moresnet (onzijdig territoir tusschen België en Pruissen).

Deze lijn, zich van dit punt af, ten westen rigtende, tot aan de Maas, scheidt achtereenvolgend de Nederlandsche gemeenten Vaals, Wittern, Slernaeken, Noorbeek, Milceer, St. Gertrude, Mesch en Eijsden (Hertogendom Limburg), van de Belgische gemeenten Gemmenich, Sippenaeken, Teuven, Fouron St. Martin, Fouron-le-Comte en Moulant (provincie Luik), gemeenten welker oude grenzen gewijzigd zijn, ten gevolge der ruilingen en afstand van grondgebied, aangewezen in de artikelen 5, 6 en 7 hierna volgende.

(Artikelen 1 tot 13 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Aan de Maas gekomen, wendt de grenslijn, door den Thalweg bij laag water gevormd, zich ten noorden en volgt den Thalweg van deze rivier, tot aan het aanrakingspunt der gemeenten St. Pieter, Gronsveld (Nederlanden) en Lanaye (België), gelegen boven de stad Maastricht, aan Nederland de eilanden en eilandjes latende verblijven, reeds van den Thalweg gelegen.

(Artikelen 14, 15 en 16 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 3. Bij het aanrakingspunt van genoemde gemeenten St. Pieter, Gronsveld en Lanaye, gaat de lijn, den Thalweg der Maas verlatende, op den linker oever der rivier over, loopt om de stad Maastricht, en laat aan dezelve het rayon grondgebied hetwelk bij § 2 van artikel 4 van het tractaat van 19 April 1839 aan dezelve is toegekend.

Te dien einde, scheidt gezegde lijn, in de eerste plaats, de gemeente St. Pieter (Nederlanden), van die van Lanaye (Belgie), om over te gaan op het oostelijk gedeelte der gemeente Canne, van welke een stuk grond, met het kasteel van Nedercanne, aan de Nederlanden behoort; vervolgens loopt dezelve door de gemeente Vroenhoven, tusschen de dorpen Montenaken (Belgie) en Wijlre (Nederlanden) doorgaande; verder scheidt dezelve van de gemeente Veltwezelt (Belgie), het zuidelijk uiteinde van deszelfs grondgebied, en snijdt eindelijk het meest ten zuid-westen gelegen gedeelte van het grondgebied der gemeente Lanaken (Belgie) af, ten einde op nieuw den Thalweg der Maas te volgen, bij het dorp Smeermaas, van hetwelk zij eenige woningen aan Nederland laat verblijven.

(Artikelen 17 tot 23 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 4. Te beginnen van het punt waar, te Smeermaas, de grenslijn den Thalweg der Maas weder volgt, vormt deze Thalweg op nieuw de grens, tot aan een punt, gelegen tegenover de zoogenaamde Koelegrint, op eenen afstand van ongeveer zeventien honderd ellen (mètres) beneden het veer van Stevensweert, aan de Nederlanden de eilanden en eilandjes latende verblijven, welke rechts van den Thalweg liggen, en aan Belgie diegene, welke links van dezelve zijn gelegen.

Door deze grensbepaling, gaan de gedeelten der gemeenten Berg, Urmond, Obicht en Papenhoven, Grevenbicht en Stevensweert (Nederlanden), welke aan den linker Maas-oever zijn gelegen, aan Belgie over, en de gedeelten der gemeenten Boorschheim en Eelen (Belgie), welke aan den rechteroever liggen, aan Nederland.

(Artikelen 24 en 48 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Ruilingen, afstand van grondgebied.

Artikel 5.

§ 1. Nederland staat, van het gedeelte der grens in § 1 van artikel 4 omschreven, aan Belgie af, te weten: De perceelen n°. 1445, 1446, 1447 en 1448, sectie B

van de gemeente Vaals, gelegen ten zuiden van den weg genaamd Koeweg.

(Artikel 1, § 5, van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen n°. 1216 tot 1223, sectie D van de gemeente Witten, gelegen ten zuiden van den weg van Sippemacken naar Beusdal.

(Artikel 3, § 2, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Een gedeelte der perceelen 105 en 106, sectie A, het perceel 153, sectie B van de gemeente Mesch, en de perceelen der sectie B van de laatste dezer gemeenten, die ten zuiden van den weg van Fouron-le-Comte naar Moulant gelegen zijn.

(Artikel 11, §§ 1, 3 en 8, van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen der sectie E van de gemeente Eijsden, gelegen ten zuiden van den Groenenweg.

(Artikel 13, § 6, van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Nederland staat aan België af (artikel 12 van het tractaat van 5 November 1842), de perceelen n°. 576, 577, 578 en een gedeelte der perceelen n°. 563 en 579, sectie E van de gemeente Eijsden, gelegen bij de hoeve van Navaigne.

(Artikel 13, § 8, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Artikel 6.

België staat, op het gedeelte der grens, beschreven in § 1 van artikel 4, aan Nederland af, te weten:

De perceelen n°. 17, 19, 20, 22 en 23, sectie B, 654, 655, 726, 727, 728, 729, 730 en een gedeelte van het perceel n°. 778, sectie A der gemeente Gemmenich, welke perceelen ten noorden der wegen genaamd Hoogweg en Koeweg, en ten zuiden van den zoogenaamden Ruckweg gelegen zijn.

(Artikel 1, §§ 3, 4 en 5, van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen n°. 1 tot 22, sectie B van de gemeente

Sippenaeken, gelegen bij de Geul (rivier ten noorden van den Reenweg).

(Artikel 2, § 2, van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen n° 1668 tot 1695, 1697, 1699 tot 1704, een klein gedeelte van het perceel n°. 1705 en de perceelen 1844 tot 1852, sectie A van Fouron-le-Comte, gelegen op de beide oevers van de Voeren-beek en tusschen de wegen van Fouron-le-Comte naar Mesch en naar Mouland.

(Artikel 11, § 4, 5 en 6, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Bijzondere bepalingen.

Artikel 7.

De gedeelten der wegen genaamd Ratweg, Hoogstraat, Riesel-Steenweg, der wegen van Mesch naar Libeck, van Castert naar Mouland, en van die loopende, bij het kasteel van Canne, langs de perceelen 479 en 480, sectie A, — welke grens vormen, behooren aan Nederland.

Artikel 8.

De gedeelten van den weg genaamd Reenweg, der wegen van Fouron-le-Comte naar Mouland, van Maas-tricht naar Mouland en naar Visé, van den weg genaamd Lintjensweg, van dien van Canne naar Maas-tricht, van het gangpad van Canne naar Montenaken, en eindelijk van den weg die in het dorp Canne, langs het perceel 472, sectie A, loopt, — welke grens daarstellen, behooren aan België.

Artikel 9.

Het gedeelte van den weg, dat grens daarstelt en in het dorp Canne aan België toebehoort, blijft aan de inwoners der beide gedeelten van dit dorp vrij, voor den vervoer van steenen en van zaad, uit de zandgroeve, digt bij dien weg gelegen, afkomstig.

Artikel 10.

§ 1. Overal, waar de Maas de grens tusschen de beide Staten daarstelt, kan men voor het onderhoud van der-zelfver oevers slechts eenvoudige verdedigings-werken maken, zoo als oeverbekleedingen in drooge of gemetselde steenen, spreij- of beslag-werken, pakbermen, bleeswerken enz., evenwijdig loopende met den oever, en wier kruins-

breedte, in de rivier vooruitspringende, geen vier ellen (mètres) te boven gaat. Men zal zelfs die werken alleen daar mogen aanleggen, waar de stroom de oevers heeft beschadigd, en geenszins waar de gesteldheid van den oever eene strekking ter vorming van eenigen aanwas van land aanduidt.

§ 2. Elk werk van offensieven aard, hetwelk den loop des stroomis veranderen en daardoor aan den tegenover liggenden oever schade zoude kunnen veroorzaken, als daar zijn: kribben, dammen, bollen of koppen, triangles, dammen of andere opstuwingen en verdere in de rivier vooruitspringende werken, behalve die, welke in de vorige paragraaph worden toegelaten, mogen in geen geval aangelegd worden, dan met gemeen overleg der beide mogendheden.

§ 3. Van de, in de vorige paragraaph genoemde beperkingen, zijn de gevallen uitgezonderd, dat de rivier, ten gevolge van eenig ongeval, eenen geheel nieuwen loop mogt genomen hebben, en dat het er op aan zoude komen, dezelve het vorig bed te doen hernemen, in welke gevallen voorzien is bij art. 11, hierna volgende.

§ 4. Geen nieuwe dijk, dam of opstuwing, geen rijs of ander plantsoen, hoegenaand, mag, noch op den oever of op de aanstoppingen welke nog een deel uitmaken van het bed der rivier, noch op eilanden of eilandjes, noch dwars door de takken der rivier die de eilanden van den oever scheiden, worden aangelegd, anders dan onder bewilliging der beide gouvernementen.

§ 5. Onder de bovengenoemde soort van werken is ook elke ophooging van den oever begrepen, zelfs ter plaatse waar de toegangen zijn tot de veren.

§ 6. Geene der beide mogendheden mag visscherijen daarstellen, of laten daarstellen, door middel van asperking of anderzins, waardoor eenige de minste streming in den stroom veroorzaakt zoude kunnen worden, of wel eenige ophooping van slijk, geschikt om aanwas van grond te weeg te brengen, ontstaan konde.

§ 7. Bij het aanleggen van waterbouwkundige werken, voor het onderhoud der oevers en van den Thalweg der Maas, tot welker uitvoering de noodige magtiging

mogt verleend zijn, zal het beheer in beide landen verplicht zijn, het weghalen van zand of kiezel, zoo noodig, van den oeverkant gemakkelijk te maken, voor zoo verre deze oever zelve niet beschadigd is.

-Artikel 11

§ 1. Indien, door eenig onvoorzien geval, de Maas dezelve bedding kwam te verlaten, en er zich eene andere maakte, zoude de Thalweg van deze nieuwe bedding, desniettemin, bij voortdurend de grens tusschen de beide Staten daarstellen.

§ 2. Echter zal de Staat welke, door de afscheiding van een gedeelte van zijn grondgebied, schade heeft geleden, het recht hebben om, op zijne kosten, de noodige werken te doen uitvoeren om de rivier in derzelver verlatene bedding te doen terugkeeren.

Dit recht komt denzelven toe, gedurende den tijd van vier jaren, te rekenen van het tijdstip der gebeurtenis.

Dit uitstel verloopende zijnde, (hetzij de werken al dan niet ondernomen zijn), gaat het losgerukte grondgebied, voor goed, over aan de souvereiniteit van dien Staat, aan welken de Thalweg der nieuwe bedding hetzelfde toekent.

In dit geval, zal de nieuwe grenslijn daargesteld worden binnen den tijd van zes maanden, te rekenen van het einde der vier jaren, en den Thalweg volgen, zóó als bij artikel 4 bepaald is.

§ 3. Gedurende deze vier jaren, zal het afgescheiden gedeelte onderworpen blijven aan het beheer van den Staat aan welken hetzelfde toebehoort, zonder dat, echter, dit beheer eenig bezwaar voor de vrije scheepvaart op de Maas zal vermogen te weeg brengen.

§ 4. De bepalingen van artikel 17 van het tractaat van den 19den April 1839, zullen toepasselijk zijn op de inwoners en op de eigenaren van die gronden, welke, op deze wijze, van beheer zullen komen te veranderen.

§ 5. Indien de Thalweg verandert, zonder dat de bedding der rivier zelve verlegd wordt, zullen de eilanden en eilandjes aan den Staat blijven toebehooren, aan welken dezelve bij deze overeenkomst bepaaldelijk zijn toegekend.

§ 6. Nogtans zal de souvereiniteit veranderen, indien een eiland of eilandje zich met het vaste land vereenigt, of een gedeelte uitmaakt van een grondgebied, hetwelk, door eene plotselinge afwijking der Maas, van het eene gebied tot het andere is overgegaan.

Artikel 12

§ 1. De visscherij in de Maas, voor zoo verre deze rivier de grens uitmaakt, zal gemeen zijn, en openlijk verpacht worden ten voordeele der beide Staten. De visch die in dezelve gevangen wordt is vrij van regten in de beide landen. De opbrengst der pachtgelden zal ieder jaar verdeeld worden.

De verpachtingen zullen, bij afwisseling, in het eene of het andere land geschieden, volgens een te bepalen bestek der voorwaarden, en voor eenen met wederzijdsch overleg der beide administratiën vast te stellen termijn.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van § 6 van artikel 10, is men desniettemin overeengekomen, dat de administratiën der beide Staten, met gemeen overleg, het aanleggen van visscherijen, door middel van weren, kunnen veroorloven op de plaatsen waar dezelve geene verandering van den Thälweg, noch schade aan de oevers veroorzaken kunnen.

§ 3. De administratiën der beide landen zullen zich verstaan omtrent de uitvoering der bepalingen van het tegenwoordig artikel.

Artikel 13

§ 1. De veren met ponten, schuiten of booten, welke op de Maas bestaan of mogten daargesteld worden, ter plaatse waar deze rivier de grens daargestelt, behooren aan de beide landen in gemeenschap.

§ 2. Geen nieuw veer kan aangelegd worden, ten zij met gemeen overleg der beide gouvernementen.

§ 3. De veren zullen publiek verpacht worden, hetgeen beurtelings plaats zal hebben in een' der beide Staten, volgens een tusschen de wederzijdsche administratiën te bepalen bestek der aanbestedingen.

§ 4. De opbrengst der verpachtingen zal verdeeld worden bij helften, door middel van eene afrekening, te doen bij den aanvang van ieder jaar.

§ 5. Het materieel der veren, toebehoorende aan den eenen of anderen Staat, zal onderhouden, en, zoo noodig, hernieuwd worden, op gemeenschappelijke kosten.

§ 6. De politie der veren en het opzicht over het materieel, behooren aan de regering van het land waar de verpachtingen plaats gehad hebben. Te dien einde zullen de pachters verplicht zijn, des noods, in dat land domiciliuin te kiezen.

§ 7. Elke Staat zal op deszelfs oever en te zijner kosten, de voor de veren noodige aanlegplaatsen doen onderhouden, zich gedragende overeenkomstig het vastgestelde bij artikel 10.

§ 8. De administratie der beide landen zullen zich verstaan wegens de uitvoering der bepalingen van het tegenwoordig artikel.

II. AFDEELING.

Grenzen van de Maas af tot aan de Schelde.

Grens door laatstgemelden vloëd gevormd, voor zoo ver die de provincie Antwerpen van die van Zeeland scheidt.

Artikel 14.

Beschrijving der grens.

§ 1. De grenslijn, den Thialweg der Maas verlatende, beneden Stevensweert, wendt zich naar het noordwesten. Dezelve doorsnijdt, in de eerste plaats, een gedeelte van het grondgebied van Stevensweert en van Thorn, en loopt, vervolgens, tot aan de brug de Vrinsenbrug genaamd, in één, met de gemeentegrens van Thorn, Iftervoort en Neer-Ifter (Nederlanden), van de eene zijde, en van Kessenich (Belgie), van de andere zijde, terwijl zij nogtans van de Nederlandsche gemeenten eenige stukjes en het terrein Lakenhoff genaamd, ten zuiden van den Ifter gelegen, afscheidt.

Bij het punt genaamd Vrinsenbrug, over den Ifter gelegen, dringt de grenslijn in de gemeente van Neer-Ifter door, en, verder op, in die van Hunsel, en laat, met derzelver grondgebied, de plaatsen genaamd Manestraat

en Bomerstraat, als ook die welke Beersel genaamd worden, aan België.

Deze lijn scheidt, vervolgens, deze laatste, van de Nederlandsche gemeente Stamproy, door welke zij dwars heen loopt, ten noorden van derzelver moerassen, en vereenigt zich met de gemeentegrens tusschen Stamproy en Bocholt; en na een klein eind weegs langs de zuidelijke grens der gemeente Weert gegaan te zijn, loopt dezelve, in eenerechte lijn, dwars door de moerassen en heidevelden van Bocholt, naar het zuidelijkste punt der provincie Noord-Brabant.

(Artikelen 50 tot 68 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Van dit punt af, scheidt de grens, achtereenvolgens, de Nederlandsche gemeenten Budel, Leende, Valkenswaard, en Borkel en Schaft (provincie Noord-Brabant), van de Belgische gemeenten Bocholt, Hamont, Achel en Neerpelt (provincie Limburg).

(Artikelen 69 tot 74 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 3. Aan het grondgebied van Bergeijk gekomen, loopt dezelve, in eene regtelijn, daar dwars door heen, doorsnijdt den weg van Hasselt naar 's Hertogenbosch, ter plaatse waar die ook door de oude provinciale grensscheiding wordt doorsneden, loopt, bovendien, altijd in eene regte lijn, dwars door het grondgebied der gemeente Lommel, tot aan de beek genaamd Klaagloop of Elsloop, bij den weg van Neerpelt naar Luiksgestel, alwaar zij de oude provinciale grens herneemt.

(Artikelen 75 en 76 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Van daar, tot aan den dijk of weg van Lommel naar Postel, loopt dezelve in één met de gemeente-grensscheiding van Luiksgestel (Nederlanden) en van Lommel (Belgie); vervolgens, langs de noordzijde van genoemden dijk of weg loopende, gaat dezelve dwars door de Nederlandsche gemeenten Luiksgestel en Bergeijk, waarna dezelve de oude grens tusschen deze laatste gemeente en die van Moll (Belgie) volgt, tot aan het punt waar de wegen van Arendonck en van Postel naar Bergeijk in één-

loopen; aldaar dringt dezelve in de gemeente Moll, welke zij, in eene regte lijn, dwars door loopt, om de oude provinciale grens, op 437 ellen (mètres) ten zuiden van het oude aanrakingspunt der gemeenten Bladel, Reusel en Moll, te hernemen.

(Artikelen 77 tot 81 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 4. Van dit punt, tot aan het grondgebied der Nederlandsche en Belgische gemeenten Baarle-Nassau en Baarle-Hertog, scheidt de grens, achterevolgens, de Nederlandsche gemeenten Reusel, Hooge- en Lage-Mierde, Hilvarenbeek, Goirle en Alphen (provincie Noord-Brabant) af, van de Belgische gemeenten Moll, Arendonck, Welde en Poppel (provincie Antwerpen).

(Artikelen 82 tot 89 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 5. Aan de gezegde gemeenten Baarle-Nassau en Baarle-Hertog gekomen, is de grens afgebroken, ten gevolge van de onmogelijkheid om dezelve, tusschen deze beide gemeenten, op eene doorlopende wijze daar te stellen, behoudens de bepalingen van artikel 14 van het verdrag van 5 November 1842, luidende als volgt:

„ Het statu-quo zal blijven bestaan, zoo wel met opzigt
 „ tot de dorpen Baarle-Nassau (Nederlanden) en Baarle-
 „ Hertog (Belgie), als ten aanzien van de daardoor loo-
 „ pende wegen.”

De verdeeling van deze gemeenten, tusschen de beide Koninkrijken, maakt het onderwerp uit van een' bijzonderen arbeid.

(Artikel 90 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 6. De grenslijn begint weder op het aanrakingspunt van de gemeenten Chaam en Meerle met het grondgebied van Baarle-Nassau en Baarle-Hertog, en scheidt, achterevolgens, de Nederlandsche gemeenten Chaam, Ginneken, Rijsbergen, Zundert, Raaphen, Rozenendaal, Wouw, Huybergen, Putte, Ossendrecht en Woensdrecht (provincie Noord-Brabant) af, van de Belgische gemeenten Meerle, Meir, Loenhout, West-Wezel, Calmpthout (1ste gedeelte), Esschen, Calmpthout (2de gedeelte), Capellen,

Stabroek, Beirendrecht en Santvliet (provincie Antwerpen), en bereikt den Thialweg der Schelde, welken zij, tegen den loep van deze rivier op, volgt tot aan de ontmoeting eener rechte lijn, gaande van het gehucht de Canter genaamd, bij Kieldrecht, tot aan den molen van Hoogerheide, gelegen in Noord-Brabant.

(Artikelen 91—112 van het Beschrijvend proces-verbaal.)

Ruiling, afstand van grondgebied.

Artikel 15.

§ 1. België staat, op het gedeelte der grens, in § 1 van het voorgaande artikel omschreven, aan Nederland af, het noordelijk gedeelte des grondgebieds, genaamd Koelegriant, bestaande uit de perceelen n°. 1, 2, 3 en uit een deel der perceelen n°. 4, 5 en 6, sectie A van het grondgebied van Stevensweert, gelegen aan den linker oever der Maas.

(Artikel 50 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Op het gedeelte der grens, in § 3 van artikel 14 omschreven, staat België aan Nederland af (artikel 11 van het verdrag van 5 November 1842), te weten:

243 hectaren, ongeveer, van het grondgebied van Lommel, gelegen ten noorden van deze gemeente.

(Artikel 76 van het beschrijvend proces-verbaal.)

141 hectaren, ongeveer, van het grondgebied van Moll, gelegen ten noorden van deze gemeente.

(Artikel 81 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 3. België staat aan Nederland af (artikel 13 van het verdrag van 5 November 1842), de perceelen n°. 1 en 2, sectie B der gemeente Wortel.

(Artikel 90 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Artikel. 16.

§ 1. Nederland staat aan België af:

1°. Op het gedeelte der grens, in § 1 van artikel 14 omschreven, te weten:

De perceelen n°. 100 tot 119, 124, 125, 126, eendeel der perceelen 127, 132, 153, 158, 159 en de perceelen 154 tot 157, sectie C der gemeente Thorn, bij de Koelegriet gelegen.

(Artikel 51 van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen n°. 62—67, sectie C der gemeente Thorn, bij de Ottersche beek gelegen.

(Artikel 53 van het beschrijvend proces-verbaal.)

De perceelen n°. 555 en 556, sectie B der gemeente Ittervoort, bij den weg van Maastricht naar Venloo gelegen.

(Artikel 53 van het beschrijvend proces-verbaal.)

2°. Op het gedeelte der grens, in § 6 van gemeld artikel omschreven, het Nederlandsch deel der gebouwde eigendommen, door de oude grenslijn doorsneden, en staande onder de n°. 85 en 1 der sectien D en A van de gemeenten Meerle en Meir, gelijk ook het gedeelte van de schuur, gelegen op het perceel 406, sectie G van Wouw.

(Artikelen 92, 93 en 103 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Nederland staat aan België af (artikel 11 van het verdrag van 5 November 1842), op het gedeelte der grens, in § 3 van artikel 14 omschreven, te weten:

263 hectaren, ongeveer, van het grondgebied der gemeente Bergeijk, welke eenen vooruitspringenden hoek in België vormen.

(Artikel 75 van het beschrijvend proces-verbaal.)

121 hectaren, ongeveer, van het grondgebied der gemeenten Bergeijk en Luijckgestel, gelegen ten zuiden van den weg van Lommel naar Postel, en welke insgelijks eenen vooruitspringenden hoek in België vormen.

(Artikelen 78 en 79 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Bijzondere bedingen.

Artikel 17.

Het gedeelte van den weg van Rijsbergen naar Meir, en

van de wegen genaamd Beverstraat, Heidreef, Holland-
sche Dreef en Vijverstraatje, — dat grensscheiding daarstelt,
behoort aan Nederland.

Artikel 18.

De gedeelten der wegen van Postel naar Lommel,
van Postel naar Arendonk, van de zoogenaamde Hei-
kaantsstraat, van dien van Esschen naar Meerschhoef,
van de zoogenaamde Brabandsche Dreef, van de Dreef
naar de verbrande hoef, — die grensscheiding vormen, be-
hooren aan België.

Artikel 19.

Belgie vergunt aan de bewoners der Nederlandsche hui-
zen, thans bestaande ten noorden van den weg gezegd
Heikaantsstraat, den vrijen overgang op gemelden weg.

Artikel 20.

Nederland vergunt aan de bewoners der Belgische hui-
zen, thans bestaande ten zuiden van den weg gezegd
Heidreef, den vrijen overgang op gemelden weg.

Artikel 21.

Belgie vergunt aan de bewoners der Nederlandsche hui-
zen, thans bestaande ten noorden van den weg van
Esschen naar Meerschhoef, den vrijen overgang op ge-
melden weg.

Artikel 22.

De grenslijn in de Schelde (art. 9 van het verdrag van
5 November 1842), blijft veranderlijk, even als de Thal-
weg van deze rivier. Dezelve is aangeduid door eene lijn,
getrokken in het midden der beide rijen toonen.

III. AFDEELING.

Grenzen van de Schelde af tot aan de Noord-zee.

Artikel 23.

Beschrijving der grenzen.

§ 1. De grens, den Thalweg der Schelde verlatende, om
de overstroome landstreek van Saffingen door te loopen,
wordt, tot aan den nieuwen zeedijk vanden polder van Saffin-
gen, bepaald door eene rechte lijn, loopende van eenen, aan

het gehucht Canter , bij Kioldrecht, te plaatsengrenssteen, tot aan den molen van Hoogerheide, gelegen in Noord-Brabant. (Artikelen 113 en 114 van het Beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Van gemelden dijk af, tot aan het ontmoeten van de gemeente Sas van Gent, scheidt dezelve, achterevoigens, de Nederlandsche gemeenten Clinge, St. Jan-Steen, Koewagt, Overslag en Zuiddorpe (provincie Zeeland) af, van de Belgische gemeenten Kioldrecht, Vracene, Clinge, St. Gilles, Kemseke, Stekene, Moerbeke, Wachtebeke en Selzaete (provincie Oost-Vlaanderen).

De oude grenzen van sommige dier gemeenten zijn, op verschillende punten, eenigzins gewijzigd.

(Artikelen 115 tot 126 van het Beschrijvend proces-verbaal.)

§ 3. Van het aanrakingspunt der gemeenten Zuiddorpe, Sas van Gent en Selzaete, scheidt de grens, achterevoigens, de Nederlandsche gemeente Sas van Gent (provincie Zeeland) af, van de Belgische gemeenten Selzaete en Assenede (provincie Oost-Vlaanderen), derzelver oude grenzen aanmerkelijk wijzigende.

(Artikelen 127 en 128 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 4. De grens scheidt, vervolgens, de Nederlandsche gemeenten Sas van Gent, Philippine, IJzendijke, St. Kruis, Eede en Heille (provincie Zeeland) af, van de Belgische gemeenten Bouchaute, Watervliet, Waterland Oudeman, St. Margaretha, St. Laurent, Maldegheem, en Middelburg (provincie Oost-Vlaanderen), en bereikt het aanrakingspunt der provincien Zeeland, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen. In deze rigting, loopt de grens de huizen, welke zij ontmoet, om.

(Artikelen 129 tot 137 van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 5. Eindelijk scheidt dezelve, achterevoigens, de Nederlandsche gemeenten Heille, St. Anna-Ter-Muiden en Retranchement (Zeeland) af, van de Belgische gemeenten

Lapscheure, West-Capelle en Knoeke (West-Vlaanderen), om, na den Thalweg van het Zwin gevolgd te hebben, aan de Noord-zee uit te komen.

(Artikelen 138 tot 142 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Reuling, afstand van grondgebied.

Artikel 24.

§ 1. Nederland staat aan België af:

1°. Op het gedeelte der grens, in § 2 van het voorgaande artikel omschreven, te weten:

Een gedeelte der perceelen n°. 703, 700, 694, 695, 635, 623 der sectie E en n°. 1316bis der sectie A, de perceelen 1321, 1322, 1323, 809, 810, 829, 834, 944bis en 945, sectie A der gemeente Clinge.

(Artikelen 115, 116, §§ 3 en 4, en art. 117 van het beschrijvend proces-verbaal.)

Het perceel n°. 620, sectie C der gemeente St. Jan-Steen.
(Art. 119, § 2, van het beschrijvend proces-verbaal.)

2°. Op het gedeelte der grens, in § 4 van hetzelfde artikel omschreven, te weten:

Het Nederlandsche gedeelte der gebouwde eigendommen, door de oude grenslijn doorsneden en staande onder de n°. 335 en 409, sectie E der gemeente St. Kruis.

(Artikel 133, §§ 5 en 8, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Het Nederlandsche gedeelte der gebouwde eigendommen, door de oude grenslijn doorsneden en staande onder de n°. 456 en 57, sectie A der gemeente St. Laurent, en n°. 661, sectie B der gemeente Middelburg.

(Artikel 134, §§ 2, 3, 5, en artikel 135, § 1, van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. Nederland staat aan België af (artikel 6 van het verdrag van 5 November 1842), op het gedeelte der grens, in § 3 van het bovengemelde artikel omschreven, het

stuk grondgebieds, met de daaromliggende dijken, dat de gemeente Sas van Gent in den Belgischen St. Albertspolder bezit,

(Artikel 123, § 6, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Artikel 25.

§ 1. België staat af aan Nederland :

1°. Op het gedeelte der grens, in § 2 van artikel 23 omschreven, te weten :

Het perceel n°. 430, een deel van het perceel n°. 278de en van het perceel n°. 5 der gemeente Clinge ;

De perceelen n°. 1, 2, 6, 7 en 8, sectie B der gemeente St. Gillis.

(Artikel 116, § § 3, 4 en 5, en artikel 117 van het beschrijvend proces-verbaal.)

2°. Op het gedeelte der grens, in § 4 van hetzelfde artikel omschreven, het Belgische deel van het gebouw, door de oude grenslijn doorsneden en staande onder n°. 734 der sectie B van Middelburg.

(Artikel 126, § 1, van het beschrijvend proces-verbaal.)

§ 2. België staat af aan Nederland (artikel 6 van het verdrag van 5 November 1842), op het gedeelte der grens, in § 3 van artikel 23 omschreven, het stuk des driehoekigen grondgebieds, dat de gemeente Assenede in den Nederlandschen polder Binnenpoel bezit.

(Artikel 128, § 1, van het beschrijvend proces-verbaal.)

Bijzondere bedingen.

Artikel 26.

Het gedeelte van den weg, gelegen ten westen van den dijk welke den polder St. Eloy van dien van Warampe afscheidt, van de wegen van Schaete naar den Poeldijk, van Bouchaute naar Philippine en van den zoogenaamden Vlotweg, - dat grensscheiding vormt, behoort aan België.

Artikel 27.

De gedeelten van den weg gezegd Oude-polderstraat,

het gedeelte der wegen van Axel, van den polder van Overslag, van dien welke langs den noord-oostkant loopt van den dijk tusschen de polders van St. Eloy en van Zuiddorpe, en van de Oudenburgsche Sluis, — die grensscheiding vormen, behooren aan Nederland.

Artikel 26.

Eene gemengde commissie zal waken voor het onderhoud van den dijk, welke den Nederlandschen polder gezegd Canisvliet, afscheidt van de Belgische polders gezegd Karmelk en St. François, zoo als ook voor dat der sluizen welke in gemelden dijk worden aangetroffen.

(Artikel 4 van het verdrag van 5 November 1842.)

Artikel 29.

Het Koninkrijk der Nederlanden behoudt (art. 6 van het verdrag van 5 November 1842), den vrijen overgang op de dijken van den polder van St. Albert, die de aan België afgeslote streek lands omringen.

Artikel 30.

Het Koninkrijk der Nederlanden behoudt (art. 7 van het verdrag van 5 November 1842), den vrijen overgang op de geheele uitgestrektheid der dijken, gelegen van de Vrijestraat af, tot aan het punt waar de grens den dijk verlaat, om den zoogenaamden Krakeelpolder door te loopen, welke dijken, te zamen genomen, den algemeenen naam dragen van Vrijendijk.

Artikel 31.

Op alle plaatsen waar de rivier het Zwin de grens uitmaakt, en aan welke zijde der grenslijn derzeiver bevaarbare geel zich ook moge bevinden, blijft de volkomene vrijheid van scheepvaart aan beide Staten verzekerd.

Algemeene beschikkingen.

Artikel 32.

De bepalingen der artikelen 9, 19, 20 en 21 sluiten de bevoegdheid niet uit, welke elk der beide Staten bezit, om alle maatregelen van toezigt die bij de wetgeving op het stuk der in- en uitgaande regten bepaald zijn, ten einde op eigen grondgebied den sluikhandel te keer te gaan, in werking te doen brengen.

Artikel 33.

§ 1. De wegen en dreven welker middenpunt de grenslijn daargestelt, zijn gemeen verklaard, zonder dat daardoor inbreuk zoude kunnen gemaakt worden op de regten van eigendom der bijzondere personen aan welke deze gemeen verklaarde wegen of dreven mogten toebehooren.

Geen der beide Staten kan, op deze wegen of dreven eenige daad van souvereiniteit uitoefenen, ten ware voor zoo ver zulks noodig mogt wezen om wanbedrijven en misdaden voor te komen of te stuiten, tegen de openbare veiligheid begaan, of feiten welke de vrijheid of zekerheid van derzelver gebruik zouden kunnen benadeelen. Het nederleggen van koopwaren op die wegen en dreven, op welke wijze dit ook geschiede, wordt beschouwd als overtreding tegen den vrijen doorgang. Deze laatste bepaling is echter niet toepasselijk op het tijdelijk stilstaan voorde aan de wegen of dreven gelegene woonhuizen, van doortrekkende wagens (rijtuigen), of van wagens beladen met voortbrengelen van den grond of voorwerpen die tot voorraad voor gemelde woningen bestemd zijn, mits deze laatste in den loop van den dag ontladen worden.

De beide gouvernementen zullen voor het goede onderhoud dier wegen en dreven zorg dragen.

§ 2. De inwoners der beide landen, die in het geval zijn van het vreemde grondgebied te moeten overgaan, ter bearbeiding van de eigendommen in de nabijheid van de grenzen gelegen, kunnen vrijelijk gebruik maken van de wegen en paden die de grensscheiding daargestellen en waarvan de Souvereiniteit aan eenen van beide Staten is toegewezen, zonder zich echter te kunnen onttrekken aan het onderzoek der ambtenaren van de in- en uitgaande regten of, van anderen die wettelijk belast zijn om, wederzijds, op eigen grondgebied voorvallende sluikerijen te bewijzen.

Het is wel te verstaan dat, door de bovengemelde bepalingen, de vrije overgang bij de artikelen 29 en 30 bedoeld, geenszins wordt beperkt.

Artikel 34.

Voortaan, en in het belang van beide Staten, zal er geen gebouw of woonhuis hoegenaamd opgericht mogen

worden, ten zij hetzelfde op eenen afstand van 10 ellen (mètres) van de grenslijn gelegen zij, of van slechts 5 ellen (mètres) afstand van eenen weg of eene dreef, wanneer die weg of dreef gemeen is, en de grenslijn door het middenpunt derzelve gevormd wordt.

Van dezen maatregel zijn uitgezonderd de fabrieken welke oprigting aan een stroomend water, grensscheiding daarestellende, mocht toegestaan worden.

Gemelde bepaling is ook niet toepasselijk op de gebouwen welke langs de gedeelten der grensscheiding, vermeld bij de hier achter te nemen plaatsen, mogten worden opgericht, te weten :

1°. Te Ulvend, op eenen afstand van honderd vijftig ellen (mètres) ten oosten, en van negentig ellen (mètres) ten westen van den grenssteen n°. 21 ;

2°. Te Smeermaas, tusschen de grenssteen n°. 105 en 106 ;

3°. Te Putte, op eenen afstand van vier honderd vijftig ellen (mètres) ten oosten, en van honderd ellen (mètres) ten westen van den grenssteen n°. 257 ;

4°. Aan den Canter, op twee honderd ellen (mètres) ter regter en ter linker zijde des grenssteens n°. 271 ;

5°. Te Koewagt, op vijf en zeventig ellen (mètres) ten oosten, en op honderd vijftig ellen (mètres) ten westen van den grenssteen n°. 289 ;

6°. Te Overslag, van den grenssteen n°. 297 tot vier honderd vijftig ellen (mètres) voorbij den grenssteen n°. 300 ;

7°. Aan den Stuiver, van den grenssteen n°. 309 tot vijf en zeventig ellen (mètres) voorbij den grenssteen n°. 310 ;

8°. Aan den Posthoorn, van den grenssteen n°. 319 tot aan den kleinen die op denzelfen volgt ;

9°. Te Bouchaute, van den kleinen grenssteen welke dien onder n°. 321 voorafgaat, tot aan den grenssteen n°. 322 ;

10°. Aan de Maagd van Gent, op eenen afstand van honderd ellen (mètres) ten oosten, en van tachtig ellen (mètres) ten noorden van den grenssteen n°. 325 ;

11°. Aan het Mollekot, op eenen afstand van vijftig ellen (mètres) ter regter- en ter linker zijde van den grenssteen n°. 326 ; en

12°. te Eede, op eenen afstand van honderd vijf en ze-

ventig ellen (mètres) ten oosten, en van vijfzig ellen (mètres) ten westen van den grenssteen n°. 349.

Artikel 35.

Overal waar rivieren, of andere waterloopen, de grens uitmaken, is derzelve soevereiniteit aan beide Staten gemeen, ten ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen zij. Elke Staat zal, van zijnen kant, voor derzelve behoud en onderhoud waken.

Artikel 36.

De wateraftappingen, thans op de rivieren of andere waterloopen die tot grensscheiding dienen, bestaande, zullen in dezelve tegenwoordigen staat behouden worden.

Geene nieuwe wateraftapping, geene vergunning of nieuwheid hoegenaamd, die eenige wijziging met betrekking tot de rivieren en andere waterloopen, grens vormende, of tot den tegenwoordigen toestand der oevers zoude veroorzaken, mag worden toegestaan, zonder de toestemming der beide gouvernementen.

Deze bedingen zijn op de Maas toepasselijk, voor zoo verre de, omtrent deze rivier, genomen beschikkingen daarmede niet tegenstrijdig zijn.

Artikel 37.

Overeenkomstig artikel 19 van het tractaat van den 10den April 1839, hebben de gemengde eigenaren, en diegene wier eigendommen door de grenslijn doorsneden zijn, het genot der voordeelen, bij de bepalingen van de artikelen 11 tot en met 21 van het tractaat tusschen Oostenrijk en Rusland, op 3 Mei 1815 gesloten, verleend; luidende die artikelen als volgt:

Artikel XI.

- » Een ieder, die goederen onder meer dan eene heer-
- » schappij gelegen, bezit, is verplicht, binnen den loop
- » van een jaar, te rekenen van den dag waarop het te-
- » genwoordige tractaat zal bekrachtigd zijn, eene schriftte-
- » lijke verklaring, voor de overheid der naastbij gelegene
- » stad, of wel voor den kapitein van het meest naburige
- » arrondissement (districts-commissaris), of voor de naast-
- » bij te vinden burgerlijke overheid in het land dat hij
- » gekozen heeft, af te leggen, van de vastewoonplaats welke
- » hij zal hebben gekozen.

» Deze verklaring, welke de bovengemelde overheids-per-
 » soon, of andere autoriteit, aan het opperbestuur der pro-
 » vincie zal moeten opzenden, maakt hem, wat zijn persoon
 » en huisgezin aangaat, uitsluitend tot onderdaan van den
 » vorst in wiens staten hij zijne woonplaats heeft gevestigd.

Artikel XII.

» Wat minderjarigen, of andere onder voogdij of cura-
 » teele staande personen aangaat, zullen de voogden of cu-
 » rators gehouden zijn, binnen den bepaalden termijn,
 » de noodige verklaring te doen.

Artikel XIII.

» Indien eenig gemengd eigenaar verzuimd had, ten ein-
 » de van den voorschreven termijn van een jaar, de ver-
 » klaring van zijne vaste woonplaats te doen, zal hij be-
 » schouwd worden als onderdaan van de mogendheid in
 » wier staten hij zijne laatste woonplaats had; moettende,
 » in dit geval, zijn stilzwijgen als eene stilzwijgende verkla-
 » ring beschouwd worden.

Artikel XIV.

» Ieder gemengd eigenaar die zijne vaste woonplaats
 » eens verklaard zal hebben, zal desniettemin de bevoegd-
 » heid behouden, gedurende den tijd van acht jaren, te
 » rekenen van den dag der bekrachtiging van het tegen-
 » woordige tractaat, om onder eene andere heerschappij
 » over te gaan, door het maken van eene nieuwe ver-
 » klaring van vaste woonplaats, en het vertoonen der toe-
 » stemming van de mogendheid onder wier bestuur hij
 » zich vestigen wil.

Artikel XV.

» De gemengde eigenaar die zijne verklaring van vaste
 » woonplaats gedaan heeft, of verondersteld wordt gedaan
 » te hebben, overeenkomstig de bepalingen van artikel XIII,
 » is niet verplicht om, te eeniger, tijd zich te ontdoen van
 » de bezittingen, welke hij mocht hebben in de Staten van
 » een' Vorst wiens onderdaan hij niet is. Hij zal, ten
 » opzichte van zijne eigendommen, al de regten genieten
 » die aan het bezit verknocht zijn. Hij zal derzelver in-
 » komsten kunnen verteren in het land waar hij zijne
 » vaste woonplaats gekozen zal hebben, zonder eenige
 » afrekking bij de uitvoering derzeive te ondergaan.

» Hij zal diezelfde bezittingen kunnen verkoopen, en het
 » beïoop hiervan kunnen uitvoeren, zonder aan eenige
 » terughouding onderhevig te zijn.

Artikel XVI.

» De voorregten, in het voorgaande artikel vermeld,
 » ten opzichte van het niet inhouden, strekken zich echter
 » alleen tot die goederen uit, welke de bedoelde eigen-
 » naar op het oogenblik der bekrachtiging van het tegen-
 » woordige tractaat bezit.

Artikel XVII.

» Dezelfde voorregten zijn echter van toepassing op
 » alle aanwinsten, in een der beide Rijken verkregen
 » door erfenis, huwelijk, of schenking van een goed dat,
 » op het tijdstip der bekrachtiging van het tegenwoordig
 » tractaat, laatstelijk aan eenen gemengden eigenaar toe-
 » behoorde.

Artikel XVIII.

» In geval dat aan iemand, thans alleen in een der
 » beide gouvernementen bezittingen hebbende, eenig for-
 » tuin, bij wijze van erfenis, van making, van schenking
 » of van huwelijk, te leurt viel in het ander gouverne-
 » ment, zal hij met den gemengden eigenaar gelijk ge-
 » steld worden, en gehouden zijn, binnen den voorge-
 » schreven tijd, de verklaring van zijne vaste woonplaats
 » te doen. Deze tijd van één jaar, zal beginnen te
 » loopen van den dag, dat hij het wettige bewijs van
 » zijne aanwinst zal hebben ingeleverd.

Artikel XIX.

» Het zal den gemengden eigenaar of zijnen gevolmag-
 » tigten, vrijstaan, zich, te allen tijde, van de eene
 » zijner bezittingen naar de andere te begeven, en, te
 » dien einde, is beider hoven wil, dat de bestuurder der
 » naastbij gelegene provincie de noodige passen, ten ver-
 » zoek van partijen, uitlevere. Deze passen zullen vol-
 » doende zijn om van het eene gouvernement naar het
 » andere over te gaan, en zullen wederzijds erkend worden.

Artikel XX.

» De eigenaren wier bezittingen door de grenslijn doorsne-
 » den zijn, zullen, met betrekking tot gemelde bezittingen,
 » volgens de meest vrijgeveige beginselen behandeld worden.

» Deze gemengde eigenaren, hunne dienstboden, en
 » de inwoners zullen het regt hebben van heen en weder
 » te gaan met hunne voor den landbouw bestemde werk-
 » tuigen, hun vee, hunne gereedschappen, enz. enz., van
 » het eene gedeelte der aldus door de grenslijn doorsne-
 » dene bezittingen, naar het andere, zonder aanzien van
 » het verschil van heerschappij; — van op gelijke wijze,
 » van de eene plaats naar de andere te vervoeren, hunne
 » oogsten, alle de voortbrengselen van den grond, hun vee
 » en alle de voortbrengselen van hunne nijverheid, zonder
 » passen noodig te hebben, zonder belemmeringen, zonder
 » leenschatting en zonder eenig regt hoegenaamd te betalen.

» Deze gunst strekt zich echter niet verder uit, dan tot
 » de voortbrengselen der natuur of van nijverheid, in het
 » aldus door de grenslijn doorsneden grondgebied.

» Op gelijke wijze, strekt dezelve zich alleen uit tot de
 » aan denzelfden eigenaar toebehoorende landerijen, in
 » den bepaalden omtrek van eene mijl, van vijftien in den
 » graad, aan wederzijde, en welke door de grenslijn door-
 » sneden geworden zijn.

Artikel XXI.

» De onderdanen, zoo van de eene als van de andere
 » der beide mogendheden, met name, de geleiders van kud-
 » den vee en herders, zullen bij voortdurend de regten,
 » vrijdommen en voorregten waarvan zij vroeger het genot
 » hadden, blijven genieten.

» Er zal, insgelijks, geenerlei belemmering in den weg
 » gelegd worden, aan het dagelijksch grensverkeer, tusschen
 » de grensbewoners, (in het Hoogduitsch: Grenzverkehr).”

Artikel 38.

De eigenaren en personen, vermeld in art. XX en XXI,
 in het vorige artikel overgeschreven, die de voorregten
 en bijzondere gunsten, bij evengemelde artikelen toege-
 staan, wenschen te genieten, zullen desnoetemin onder-
 worpen blijven aan de formaliteiten, door de wetten op
 den in-, uit- en doorvoer van beide Staten vastgesteld,
 om alle misbruik te beletten.

Artikel 39.

De gemeenten, de openbare of bijzondere gestichten
 van den eenen of van den anderen Staat, die in het bezit

zijn van goederen, zakelijke regten en regtsvorderingen op de afgescheidene stukken gronds, zoo als bosschen en andere gemeente-goederen, in die gedeelten van het gebied gelegen, welke van derzelver hoofdplaatsen afgescheiden zijn, het regt van klaanwengang of stoppelweide, van varkens in de bosschen te laten weiden, van koornaren na te lezen, van turfstoken enz., worden in het bezit dier goederen, regten en regtsvorderingen, zoo als dezelve thans bestaan, gehandhaafd.

Echter zullen de nieuwe woonhuizen, die, op de van eene gemeente gescheidene stukken grondgebieds, welke tot den eenen of den anderen Staat overgaan, mogten worden daargesteld, op geene der bedoelde regten aanspraak kunnen maken, blijvende deze uitdrukkelijk en uitsluitend den tegenwoordigen bezitters voorbehouden.

Artikel 40.

De inbezitneming van die stukken grondgebieds, welke, ten gevolge van de tegenwoordige overeenkomst, van heerschappij veranderen, zal binnen de zes weken, na de uitwisseling der bekrachtigingen, volbragt moeten zijn.

Artikel 41.

De archieven, kaarten en andere bescheiden, betrekking hebbende op de gemeentebesturen welke, uit kracht der tegenwoordige overeenkomst, van de eene heerschappij onder de andere overgaan, zullen aan de wederzijdsche gouvernements-afgevaardigden ter hand moeten worden gesteld, binnen de zes weken na de uitwisseling der bekrachtigingen.

In de gemeenten die door de grenslijn doorsneden worden, zullen deze archieven bij dat gedeelte blijven berusten hetwelk het grootste getal inwoners bevat, behoudens de verplichting, om daarvan aan het andere gedeelte, zoo dikwijls hetzelfde zulks noodig mogt hebben, mededeeling te doen.

Hiervan zijn uitgezonderd de registers van den burgerlijken stand, waarvan een der dubbelen aan elken Staat zal verblijven.

Artikel 42.

De ingelijfde miliciens die bevonden mogten worden een deel uit te maken van die huisgezinnen, welker woon-

huizen van heerschappij veranderen, ten gevolge van de tegenwoordige overeenkomst, zullen wederzijds vóór 1re Januarij 1844 terug worden gegeven.

Artikel 43-

Het plaatsen der grenssteenen zal geschieden overeenkomstig de bepaling, vastgesteld in het, bij de tegenwoordige overeenkomst gevoegd reglement.

De daartoe betrekking hebbende werkzaamheden zullen aanvang nemen in den loop van de, op de uitwisseling der bekrachtigingen volgende maand.

Artikel 44 en laatste.

De tegenwoordige grens-overeenkomst zal door de hooge contracterende partijen bekrachtigd worden, en de uitwisseling der bekrachtigingen zal te Maastricht plaats hebben, binnen den tijd van zes weken, of zoo mogelijk vroeger.

Ter oorkonde waarvan, de wederzijdsche commissarissen de tegenwoordige overeenkomst hebben onderteekend en met het afdruksel hunner wapenen voorzien.

Gedaan te Maastricht, den achtsten dag der maand Augustus achttien honderd drie en veertig.

(L. S.) VAN HOOFF.

(L. S.) JOLLY.

(L. S.) G. KERENS.

(L. S.) BERGER.

(L. S.) M. TOCK.

(L. S.) J. B. VIFQUAIN.

(L. S.) WIRZ.

(L. S.) GRANDGAGNAGE.

(L. S.) E. DE KRUIFF.

(L. S.) Vte. VILAIN XIII.